

PALORAUDAT TEATTERIN NÄYTTÄMÖLLÄ

Kuvaus tyypillisestä paloeriripusta suomalaisen teatterin näyttämöllä

Palorauta, tai paloeririppu on yleensä peltinen koneellisesti nostettava (ja laskettava) seinä, joka erottaa ja sulkee näyttämön katsomosta. Suurilla näyttämöillä vastaavaa palorautaa käytetään myös näyttämön ja takanäyttämön (sivunäyttämöiden) välissä.

Taka- ja sivunäyttämöt ovat parhaimmillaan näyttämön kokoisia lisätiloja, joita käytetään lavastevaihoissa ja lavastevastoinnissa. Erona varsinaiseen näyttämöön on yleensä tilan korkeus (varsinaisessa näyttämössä on näyttämötorni), sekä se ettei sivutiloissa ole näyttämön tasoista nostinkoneistoa.

Palorautaa pidetään pääsääntöisesti alhaalla aina kun salissa ei ole esitystä tai harjoitustoimintaa. Satunnaisesti palorautaa käytetään myös esityksissä. Palorauta on tyypillisesti aina yöt suljettuna, se ajetaan ylös aamulla kun näyttämöhenkilökunta tulee töihin ja ajetaan alas esityksen jälkeen illalla.

Palorauta on konekäyttöinen ja vastapainotettu. Vastapaino (joskus myös 2 kpl) tasapainotetaan lähelle varsinaisen seinän massaa, siten että seinä on hivenen raskaampi. Näin tarvittava moottoriteho on suhteellisen pieni, ja seinä saadaan käsikäytöllä alas vaikka sähkösyöttö katkeaisi.

Normaalissa käyttötilanteessa palorautaa ajetaan ns. yksinkertaisella painonappiohjauksella, siinä on ajopainike ylös ja alas. Liike tapahtuu niin pitkään kun nappia painetaan, ja liike pysähtyy kun nappi vapautetaan. Ohjain on erillinen varsinaisesta näyttämömekaniikasta (eli näyttämön muista nostimista).

Nostokoneistossa on kaksi jarrua, toinen ns. paikallapitojarru, joka vapautetaan (automaattisesti) kun ohjauksen nappia painetaan. Toinen jarru on ns. ylinopeusjarru, se rajoittaa seinän liikenopeutta mm. kun seinä ajetaan alas ilman moottoria. Moottori on yhdistetty palohälytykseen, palohälytys laukaisee koneiston ja tulee automaattisesti alas. Jos paloon liittyen sähkökatkeaa moottorilta, niin paloraudalle on käsivapautuskahva. Siitä vetämällä moottorin jarru avautuu mekaanisesti ja palorauta liukuu alas painovoimaisesti.

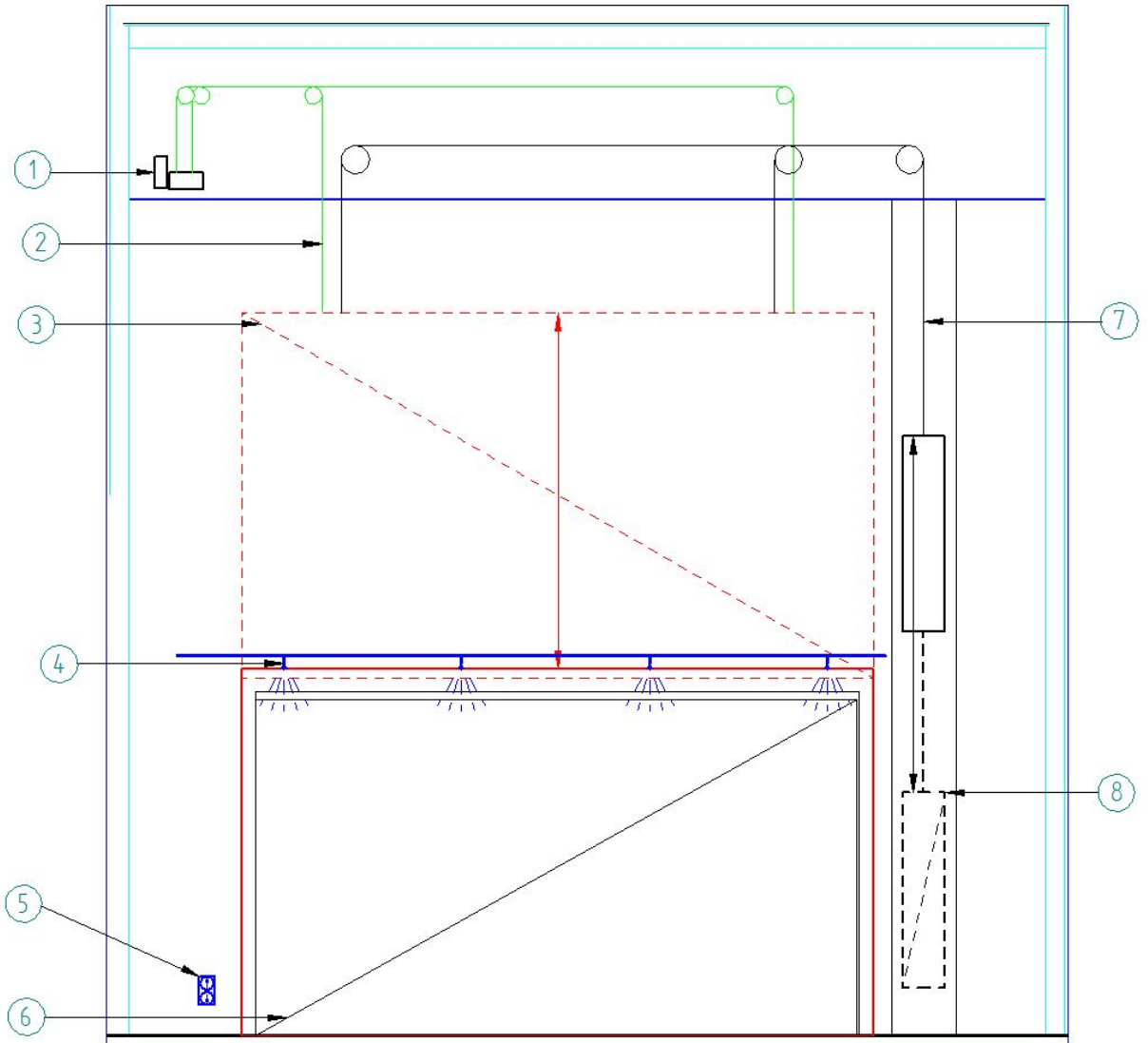
Paloraudan alareunassa voi olla puskurit, jotka jousien avulla vaimentaa raudan iskua lattiaan. Lisäksi alareunassa voi olla turvalista. Turvalista pysäyttää moottorin jos turvalistaan kosketaan. Tämä suojaa ns. normaaliajossa raudan alle jäämistä. Näyttämön lavastuksessa huomioidaan paloraudan liike, eikä sen alle sijoiteta lavastusta. Jos poikkeustilanteessa niin tehdään, niin näyttämöhenkilökunnassa on aina määrättyä henkilö joka siirtää ko. lavasteen hälytystilanteessa.

Paloraudan näyttämön puolella on usein sprinklaus. Sprinklauksen sijoittelu on usein vaikeaa näyttämön ylös nostettavien lavasteiden takia

Taustatietoja:

Tämä dokumentti on osa AVITA:n tapahtumaturvallisuuden kehitysprojektia sekä avointa tiedon jakamista. Kiitos dokumentin laatimisesta kuuluu Akumek Oy:lle!

Periaatekuva näyttämötornista. Näkymä näyttämöltä kohti katsomoa.

Kuvan selitykset:

1. Paloraudan koneisto, siinä jarrut. Sijainti köysiullakolla
2. Vaijerit koneiston ja paloraudan välissä
3. Paloraudan yläasema. Ylhäällä ollessaan rauta avaa koko näyttämöaukon.
(rauta ala-asemassa esitetty punaisella paksulla viivalla, yläasema katkoviivalla)
4. Sprinklaus, paloraudan näyttämön puolella.
5. Ohjausnapit ja käsilaukaisu
6. Näyttämöaukko (näyttämön ja katsomon välissä)
7. Vaijerit vastapainon ja paloraudan välissä
8. Paloraudan vastapaino
(vastapainon ala-asema katkoviivalla ja yläasema mustalla)

Timo Risku / Akumek Oy